

Sygn. akt III Cz 1338/16

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SO Barbara Braziewicz (spr.)

Sędziowie: SO Artur Żymelka

SR (del.) Joanna Łukasińska-Kanty

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2016 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym sprawy

z powództwa L. Ś. (1)

przeciwko P. K.

o uchylenie wyroku sądu polubownego

na skutek zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 2 czerwca 2016 r., sygn. akt I C 1049/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSR (del.) Joanna Łukasińska-Kanty SSO Barbara Braziewicz SSO Artur Żymelka

Sygn. akt III Cz 1338/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 2 czerwca 2016r. Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim odrzucił skargę L. Ś. (2) przeciwko P. K. o uchylenie wyroku Sądu Polubownego w K. z dnia 17 lipca 2013r. Sąd Rejonowy w uzasadnieniu powyższego rozstrzygnięcia wskazał, że powódka wezwana do uzupełnienia braków skargi poprzez nadesłanie odpisu wyroku sądu polubownego, którego uchylenia się domaga, nadesłała zarządzenie Stałego Polubownego Sądu Konsumenckiego przy (...) Wojewódzkim Inspektorze Inspekcji Handlowej w K. z dnia 17 lipca 2013r. w przedmiocie zwrotu wniosku bez dalszego biegu. W myśl art. 1205 § 1 k.p.c. skarga przysługuje co do zasady wyłącznie od wyroków sądu polubownego, a także ugód, którym sąd polubownym nadał formę wyroku. Przewidzianą w art. 1205 i n. k.p.c. skargą o uchylenie wyroku sądu polubownego nie może być zaskarżone orzeczenie tego sądu stwierdzające brak jego właściwości w sprawie (wyrok SN z dnia 28 stycznia 2011 roku, I CSK 231/10, OSNC-ZD 2011, nr 4, poz. 84, LEX nr 784175). Rozstrzygnięcie sądu polubownego w przedmiocie zwrotu wniosku jest zatem rozstrzygnięciem niepodlegającym kontroli sądu powszechnego. Złożenie niedopuszczalnego środka zaskarżenia sprawia, że nie może on podlegać merytorycznemu rozpoznaniu. Skoro środek zaskarżenia, jakim jest skarga o uchylenie wyroku sądu polubownego podlega rozpoznaniu w postępowaniu, do którego przez art. 13 § 2 k.p.c. stosuje się przepisy o postępowaniu zwykłym, to w tym postępowaniu na sądzie spoczywa także przewidziany w art. 202 k.p.c. obowiązek oceny z urzędu, czy postępowanie zostało wszczęte na podstawie skargi dopuszczalnej z uwagi na przedmiot.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła powódka, zaskarżając je w całości, domagając się ponownego rozpatrzenia skargi.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie skarżącej nie mogło odnieść skutku.

Skarga o uchylenie wyroku sądu polubownego przysługuje wyłącznie od ostatecznego wyroku sądu polubownego. Taki charakter ma wyrok, od którego strony nie mogą odwołać się w postępowaniu arbitrażowym, dlatego że wyczerpany został tok instancji w tym postępowaniu albo że strony nie przewidziały możliwości odwołania się do sądu polubownego drugiej instancji. Skarga o uchylenie nie przysługuje natomiast od orzeczeń sądu polubownego rozstrzygających jedynie kwestie formalne lub formalnie kończących postępowanie przed tym sądem, jeżeli nie wydano wyroku lub postanowienia o umorzeniu postępowania. Zatem skarga taka nie przysługuje od zarządzenia o zwrocie wniosku bez nadania mu dalszego biegu, które to rozstrzygnięcie jest rozstrzygnięciem formalnym.

W rozpoznawanej sprawie Stały Polubowny Sąd Konsumentki przy (...) (...) w K. wydał w dniu 17 lipca 2013r. jedynie zarządzenie w przedmiocie zwrotu wniosku bez nadania mu dalszego biegu, a zatem w obrocie prawnym nie zaistniał wyrok tego Sądu Polubownego. Ustawodawca nie przewidział możliwości zaskarżenia skargą do sądu powszechnego takiego zarządzenia sądu polubownego. W związku z czym zasadnie Sąd Rejonowy skargę L. S. odrzucił.

Zgodnie z art.1156 k.p.c. sądom polskim przysługuje jurysdykcja krajowa w sprawach uregulowanych przepisami części piątej kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli miejsce postępowania przed sądem polubownym znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przy czym art. 1205 § 1k.p.c. reguluje w sposób szczególny jurysdykcję sądów polskich do rozpoznania skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego. Z regulacji tej wynika, że sądom polskim przysługuje jedynie jurysdykcja w zakresie rozpoznawania skarg o uchylenie wyroków sądów polubownych wydanych w Polsce, w takiej sytuacji decyduje miejsce wydania orzeczenia sądu polubownego. Zgodnie z treścią art. 1205 § 1 k.p.c. skarga przysługuje zatem wyłącznie od wyroków sądu polubownego, a także ugód, którym sąd polubowny nadał formę wyroku (art. 1196 § 2 k.p.c.). Skarga nie przysługuje w stosunku do orzeczeń sądu polubownego niemających postaci wyroku, rozstrzygnięć formalnych.

Stosownie do treści art. 1099 § 1 k.p.c. brak jurysdykcji krajowej sąd bierze pod rozwagę z urzędu w każdym stanie sprawy. W razie stwierdzenia braku jurysdykcji krajowej sąd odrzuca pozew lub wniosek, z zastrzeżeniem art. 1104 § 2 lub art. 1105 § 6. Branie przez sąd pod uwagę z urzędu braku jurysdykcji oznacza, że sąd obowiązany jest działać w tym zakresie z własnej inicjatywy, niezależnie od ewentualnego zgłoszenia zarzutu braku jurysdykcji przez stronę bądź uczestnika postępowania. Przepis art. 1099 k.p.c. określa skutki braku jurysdykcji krajowej sądów polskich dla postępowania jako kolejną (obok art. 199 i 379 k.p.c.) przesłankę odrzucenia pozwu i nieważności postępowania. Ze skutków określonych w tym przepisie wyprowadza się zarazem wniosek, iż jurysdykcja krajowa stanowi jedną z bezwzględnych przesłanek procesowych. Sąd bierze pod uwagę brak jurysdykcji w każdym stanie sprawy, czyli od chwili wszczęcia postępowania do jego prawomocnego zakończenia. Pierwotny brak jurysdykcji krajowej w procesie skutkuje odrzuceniem pozwu, w postępowaniu nieprocesowym zaś - odrzuceniem wniosku wszczynającego to postępowanie, a także, w ocenie Sądu Okręgowego, odrzuceniem skargi inicjującej postępowanie o uchylenie wyroku sądu polubownego w oparciu o art. 1205 §1 k.p.c.

Skoro bowiem zgodnie z art.1156 k.p.c. sądom polskim przysługuje jurysdykcja krajowa w sprawach dotyczących sądownictwa polubownego jedynie w sprawach uregulowanych przepisami części piątej kodeksu postępowania cywilnego, a z regulacji art. 1205§1 k.p.c. zawartej w tej części kodeksu wynika, że sądom polskim przysługuje jurysdykcja jedynie w zakresie rozpoznawania skarg o uchylenie wyroków sądów polubownych wydanych w Polsce, to skarga w niniejszej sprawie inicjująca uchylenie nieistniejącego wyroku sądu polubownego zasadnie podlegała odrzuceniu. Przy czym należy zauważyć, iż przepis art. 1099 § 1 k.p.c. stanowi regulację szczególną w stosunku do art. 202 k.p.c., stosowanego w oparciu o art.13§2 k.p.c. do postępowania o uchylenie wyroku sądu polubownego, stanowiącego m.in., o tym, że okoliczności, które uzasadniają odrzucenie pozwu, sąd bierze pod uwagę z urzędu w

każdym stanie sprawy. Zatem wobec uznania, że jurysdykcja krajowa Sądowi Rejonowemu nie przysługuje w oparciu o art.1099§1 k.p.c. zasadnie Sąd ten odrzucił skargę skarżącej o uchylenie wyroku sądu polubownego.

Nadto należy podkreślić, iż wydanie przez sąd polubowny zarządzenia z dnia 17 lipca 2013r. **otworzyło drogę sądową dla skarżącej do rozstrzygnięcia sporu pomiędzy powódką i pozwanym przed sądem powszechnym** i w tym postępowaniu może być zrealizowane przysługujące powódce prawo do sądu, o czym została ona wyczerpująco pouczona przez sąd polubowny pismem z dnia 11 października 2013r. (k. 63).

Konkludując, rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji jest trafne, z uwagi na niedopuszczalność złożenia skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego w sytuacji nieistnienia w obrocie prawnym wyroku sądu polubownego.

Z tych względów w zażaleniu podlegało oddaleniu na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

SSR(del) Joanna Łukasińska - Kanty SSO Barbara Braziewicz SSO Artur Żymelka